

Riktlinjer

Riktlinjer för objektivitet vid rekrytering av röstmottagare och genomförande av val

Styrdokument

Handlingstyp: Riktlinjer för objektivitet vid rekrytering av röstmottagare och genomförande av val

Diarienummer: VN/2026:8

Beslutas av: Valnämnden

Fastställsedatum: 2026-02-19 §4

Dokumentansvarig: Kanslifunktionen

Gäller för: Kommunen

Revideras: Vid varje val

Följs upp av: Kanslifunktionen

Tidigare versioner: -

Giltigt tom: 2030

1 Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
2.	Syfte	3
3.	Riktlinjer för objektivitet vid rekrytering av röstmottagare och genomförande av val	3
4.	Implementering och tillämpning	4
5.	Uppföljning	4

1. Inledning

Genomförande av val ska präglas av objektivitet, det vill säga saklighet och opartiskhet. Väljarna ska kunna ha ett högt förtroende för valets genomförande. En viktig del av detta är att de som arbetar med genomförandet av valen är sakliga och opartiska.

2. Syfte

Syftet med riktlinjerna är att beskriva hur kravet på objektivitet från valmyndigheten ska beaktas vid såväl rekrytering som genomförande av val. Se valmyndighetens vägledande ställningstagande om krav på saklighet och opartiskhet hos röstmottagare och rösträknare m.fl. (VAL-32-2026).

3. Riktlinjer för objektivitet vid rekrytering av röstmottagare och genomförande av val

Genomförande av val ska präglas av objektivitet, det vill säga saklighet och opartiskhet. Väljarna ska kunna ha ett högt förtroende för valets genomförande. Den som är förordnad som röstmottagare och rösträknare på röstmottagningsställe eller som rösträknare vid valnämndens preliminära rösträkning eller den slutliga rösträkningen ska därför utöva arbetet objektivt, det vill säga sakligt och opartiskt.

Den som kandiderar för ett parti bör därför inte arbeta som röstmottagare eller räkna eller på annat sätt hantera rösterna vid rösträkningen i det val kandidaturen avser. Inte heller den som är närstående till någon som kandiderar för ett parti bör räkna eller på annat sätt hantera rösterna vid rösträkningen i det val kandidaturen avser.

Exempel på vem som ska anses vara närstående i dessa sammanhang är make, sambo, barn, förälder, syskon, särbo eller en medlem i en bonusfamilj. Även personer som inte ingår i kretsen av släktingar kan vara närstående, exempelvis goda vänner. En bedömning måste alltid göras i det enskilda fallet.

Det är valkansliet som ansvarar för rekryteringen som gör bedömningen om det föreligger sådana förhållanden att någon inte bör räkna eller på annat sätt hantera rösterna i ett visst val.

De som ansvarar för rekrytering av röstmottagare och rösträknare ska arbeta sakligt och opartiskt.

Vid utbildning av röstmottagare och rösträknare ska valkansliet upplysa om kravet på objektivitet i arbetet, det vill säga saklighet och opartiskhet.

De som ansvarar för att förordna röstmottagare och rösträknare ska undvika att förordna anhöriga.

Om förordnade röstmottagare i en vallokal har en relation till varandra ansvarar valdistriktets ordförande för att säkerställa objektiviteten, till exempel genom att i den mån det går undvika att schemalägga dem för arbete samtidigt.

4. Implementering och tillämpning

Riktlinjerna ska ingå som en del av utbildningen för alla kommunens röstmottagare. Riktlinjerna ska också finnas tillhanda i varje röstningslokal.

5. Uppföljning

Uppföljning av dessa riktlinjer görs minst vart fjärde år eller vid allmänna val.